

Budapestre vonatkozó ujságcikkek



Szerző: *Parizs Ödön*
 Cím: *Budapest legszebb villanegyede veszélyben*
 Forrás: *Az Est*

Osztályozás	
Tárgy	<i>622-36</i> <i>3826</i>
Hely	
Idő	<i>"1923"</i>
Személy	
Hely	<i>382.6</i> <i>1923</i>

Budapest legszebb villanegyede veszélyben

A rózsadombi villatulajdonosok attól félnek, hogy a cementgyár alóluk felfalja a hegyet

— Az Est tudósítójától —

Budapestnek talán a legszebb része a Rózsadomb, de azok a boldog gazdagok, akik odafönt laknak, most keserű panaszokkal vannak tele. Arról beszélnek, hogy a fővárosnak ez az élkessége veszélyben van. Két-három emberöltővel ezelőtt egy cementgyár létesült ezen a vidéken, amely azóta fúrja-marja és bizonyos tekintetben már jórészen megemészttette a hegyet. Amíg a Rózsadomb csak a Margit-híd táján volt felépítve, addig nem volt komoly baj. Ma azonban gyönyörű utak szeltek keresztül-kasul az egész hegyet, sőt a villasorok már átkúsztak a Rózsadombhoz szorosan simuló Szemlőhegyre is és valóságos összefüggő egésznek képeznek. Erről az oldalról fenyegeti a Rózsadombot a veszedelem. A cementbánya robbant, rombol és néha úgy kínozza a hegyet, hogy az nagy kétségbeesésében valósággal megremeg.

A kivájt hegy

Ha a Margithídnál felkapaszkodik az ember, hamarosan a Rózsadomb szívében találja magát. Azelőtt sem építettek ide dísztelen kunyhókat, de aki most végigsétál, annak semmiesetre sincsen az az impressziója, hogy Magyarországon pang az építkezés. A tetőn valóságos kis műemkek készül, amelynek különleges építőanyagát Németországból hozták. Amíg arra sétálunk, megállt néhány hatalmas kocsi, rakják le a téglákat, nagy-

komolyan méricsköl egy hosszú, nyurga ember. Ebben a pillanatban kezdődik meg az építkezés.

A villák csak nem akarnak elfogyni, végül egy kis térségre érünk. Vélünk szembe mered a Porszász-villa, régi tornyos épület, amelyet már nagyon megmart az idő. A vakolat lemállott és az épület nyers esontváza mindinkább elővillan.

— Ez már a bánya hatása! — mondogatják. — Amikor robbantanak, megrázkódik a föld, remegnek az ablakok és ilyen régi épület ezt már nehezebben bírja el.

Nemsokára a telépen vagyunk, csillék szaladnak az apró iparvágányokon, s egy felvonó készülék nyúl mélyen be a bányáureg felé. Több mint hetven éve eszik már a bánya és a hegyből bizony alaposan sokat felfalt.

— Ez volna a rózsadombi villáktól a lejárás Óhuda felé — magyarázzák. — Ide a főváros egy szép lejárót tervezett, de egyelőre nincs pénz a végrehajtásra.

Robbantanak!

Átme gyünk a telépen és a fényt egyszerre az árny váltja fel. Tipikus óbudai városrész. Apró kis görbe zeg-zugos uccácaikkal, rozoga, dűledező házaival, nyomorúságos udvaraival. Eppen déli tízenkettőt harangoznak, egyszerre csak kürtjel hangzik fel, — azután fiatal munkások vörös zászlóval robbognak lefelé a Lelkész uccán.

23. 11. 6.

(Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)
 — Robbantanak, robbantanak! — kiáltják. — Tilos erre a közlekedés!

Elzárják az egész Lelkész uccát és a bánya egész környékét félkörben körülállják.

Ott állunk a fiatal munkásokkal, akik rögtön elmondják, hogy erre az óvintézkedésre nagyon is szükség van, mert ha a bánya felső részén robbantanak, valóságos középör zúdul az egész vidékre. Bizony sok háznak a tetejét már beverte, elővigyázatlan embereket már fejbe is kőlintott, sőt egy alkalommal a múlt esztendőben majdnem halálos baleset is történt. Egy munkás robbantás közben szaladt le az útra és egy nagy kő fejbeesapta.

Azután jönnek a panaszok, egy-

másután állnak elő a Repkény ucca, Daru ucca, Kilitás ucca és Lelkész ucca lakói, hogy itt egy kő a cseréptetőt vágta be, ott a tetőn fűrt lukat, itt a házat sebesítette meg, ablaküveget vert be, de azt mindnyájan hozzátették, hogy a gyár igazgatósága azonnal megtérítette a károkat. Elmondották, hogy intervenáltak már sokszor a hatóságoknál, hogy ilyen lakott vidéken ne dolgozzék a gyár, de minden kíséreltet meddő maradt.

Egy egyszerű asszony köteget a Lelkész ucca és a Repkény ucca sarkán. Mosolyogva hallgatja az egészet, aztán legyint a kezével:

— Ha robbantanak, röpi a kő és hull a záporosó! En már megszoktam, amíg a vihar elvonul, behúzódok a kapu aljába.

Ebben a pillanatban hallatszik a robbanás moraja, utána még négy-öt, mintha ágyút sütöttek volna el. A morajlás úgy tűnik fel, mintha messziről, a föld mélyéből jönne.

A vörös zászlót lobogtató fiú megadja a felvilágosítást:

— Ma az alsó bányában robbantanak, azért nem hallatszik erősebben!

Nem fúrnak tovább a Rózsadomb felé

Nemsokára felharsan a kürtjel, ami azt jelenti, hogy vége van az aktusnak. Elszaladnak a piroszászlós gyerekek és szabad az út. Ezen a vidéken idegen ritkán jár és ezért amint megyünk, mindenki bemondja a panaszát, hogy a kő itt sértett meg valamit, ott puszított, mindenki meg van arról győződve, hogy legalább is a jövőtételi bizottságtól vagyunk.

Az érem másik oldalát is meg akartuk nézni, tehát felkerestük a Budai Cementgyár Részvénytársaság igazgatóságát. Itt elmondották nekünk, hogy a gyárat 1870-ben egy angol ember alapította, azután Mejocó néven lett híres, majd 1917-ben vette át egy új részvénytársaság. Szerintük ez az egyetlen budapesti cementgyár és szívesen foglalkoztat.

Üzemét a hatóság legmesszebbre kiterjedő felügyelete alatt végzi és számitásai szerint még évtizedekig fog tartani, amíg a cementanyagot az itteni hegyekből kihalászik. Szerintük a rózsadombiaknak nincs mitől tartaniuk, mert nem a Rózsadomb felé fognak terjeszkedni, hanem az úgynevezett József-hegy felé hatolnak. A Rózsadomb felé már csak azért sem mehetnek, mert ott nincs alkalmas anyag.

A társaság különben csak a saját területén bányászik és új területeket nem szándékozik venni.

Ami a Rózsadomb és a Szemlőhegy felőli feljárást illeti, erre vonatkozóan a fővárossal szerződésük van. *A feljárástól legalább húsz méternyire nem szabad a földet kivájniuk, különben is ezeket a uregeket majd be akariak tölteni és ide is maguk is villákat terveznek. Ez azonban még a messze jövő zenéje.*

Ez a rózsadombiaknak a panaszja, akiknek különben az életről annyi öröm jutott. Mindenesetre a fővárosnak alaposan meg kellene vizsgálni ezt az ügyet. Természetesen nagyon fontos az, hogy cementet gyártsunk és a most meginduló építkezésekhez a nyersanyagot itthon bányásszuk ki, viszont azonban vigyázni kell arra is, hogy a pillanatnyi előnyökért Budapestnek egyik legszebb látványosságát, Budapest villavárosát ne rontsuk el és ide minden oldalról szép, a mai kornak megfelelő feljáratot építsünk. Paizs Ödön.